GEMEENTE HOORN

Gemeente Hoorn
Nieuwe Steen 1
Postbus 603
1620 AR Hoorn
T 0229 25 22 00
www.hoorn.nl

Contactpersoon
J. Kluitenberg

Zaaknummer: 3084506
Bijlagen: 1 (Q&A PWN)

Fracties PRO en SP
Roy Drommel en Cris van Tol

Hoorn, 5 OKT. 2026

Onderwerp: Beantwoording artikel 36-vragen van fracties PRO en SP over Greenpeace onderzoek naar PFAS in drinkwater

Geachte heren Drommel en Van Tol,

Jullie hebben vragen gesteld over het Greenpeace-onderzoek naar PFAS in drinkwater. In deze brief lezen jullie de antwoorden op de vragen.

Het nieuws over PFAS in drinkwater roept bij inwoners begrijpelijk zorgen en vragen op. Wij delen die zorg: schoon en veilig drinkwater is voor ons allemaal van groot belang. Inwoners moeten erop kunnen vertrouwen dat het kraanwater in Hoorn veilig is. Voor de beantwoording is het belangrijk onderscheid te maken tussen twee waarden. Voor 20 PFAS-stoffen geldt in het Drinkwaterbesluit een wettelijke norm van 100 nanogram per liter (1 nanogram is 1 miljardste gram). Het drinkwater in Hoorn, afkomstig van PWN, voldoet daaraan. Daarnaast adviseert het RIVM een strengere gezondheidskundige richtwaarde van 4,4 nanogram per liter, uitgedrukt in PFOA-equivalenten. Deze strengere richtwaarde is gebaseerd op nieuwe wetenschappelijke kennis die beschikbaar kwam nadat het Drinkwaterbesluit was vastgesteld. Dit is geen wettelijke norm. Greenpeace toetst aan deze richtwaarde. Een overschrijding daarvan betekent volgens PWN niet automatisch dat drinkwater onveilig is. Volgens het RIVM krijgen mensen gemiddeld drie keer zoveel PFAS binnen via voedsel als via drinkwater, en ligt de inname via drinkwater alleen onder de gezondheidskundige grenswaarde. Via voedsel en drinkwater samen ligt de inname wel boven die grenswaarde. Daarom is het belangrijk de totale blootstelling aan PFAS te verlagen. De regelgeving en het toezicht op de drinkwaterkwaliteit liggen bij het Rijk en de zuivering bij PWN. De gemeente is niet verantwoordelijk voor de drinkwaterkwaliteit en volgt de adviezen van het RIVM en PWN.

Vraag 1 Welke maatregelen kunnen wij als gemeente nemen om de PFAS-concentratie in ons drinkwater te verminderen? We hebben het dan zowel over maatregelen die PFAS gebruik in onze gemeente terugdringen, alsook maatregelen die het in ons drinkwater aanwezige PFAS sterk verminderen. (filteren, mengen of anderszins reinigen)

Antwoord
De drinkwaterzuivering is de verantwoordelijkheid van PWN. PWN werkt aan verdere vermindering van PFAS in het drinkwater, onder meer met actieve koolfiltratie en membraanfiltratie. Het drinkwater dat aan Hoorn wordt geleverd, wordt in Andijk gezuiverd met actieve kool. Die installatie is in 2024 uitgebreid om meer PFAS te kunnen verwijderen. Dat is echter niet genoeg. PWN en de drinkwatersector pleiten daarom voor bronaanpak: voorkomen dat PFAS in bodem, grondwater en oppervlaktewater

terechtkomen. Aanvullende zuivering vraagt veel energie, ruimte, grondstoffen en investeringen. Bronaanpak is daarom de meest duurzame en effectieve oplossing. Wat niet in het milieu terechtkomt, hoeft later ook niet uit drinkwater te worden verwijderd. Het RIVM noemt strengere regels voor de uitstoot van PFAS en een Europees verbod als maatregelen. Dat is een taak van het Rijk en de Europese Unie. De gemeente is niet verantwoordelijk voor de drinkwaterkwaliteit en neemt daarom geen eigen maatregelen om PFAS in het drinkwater te verminderen. Inwoners hoeven volgens PWN voor drinkwater geen maatregelen te nemen. Wij volgen dit advies. Voor vragen verwijzen we naar de informatie van PWN en het RIVM. PWN publiceert de samenstelling van het drinkwater op de eigen website en via Het Waterlaboratorium.

Vraag 2 Het lijkt ons verstandig om bijvoorbeeld voor het aanmaken van babyvoeding geen drinkwater met een te hoge PFAS-concentratie te gebruiken. Gaat u dit, eventueel in samenwerking met of via de GGD, actief communiceren?

Antwoord
Op basis van de huidige informatie zien wij geen aanleiding om af te wijken van de adviezen van het RIVM en PWN. Ook niet voor het bereiden van babyvoeding. PWN geeft aan dat het drinkwater voldoet aan alle wettelijke kwaliteitseisen en gewoon kan worden gebruikt voor het bereiden van flesvoeding. Er geldt geen apart drinkwateradvies voor baby's, jonge kinderen, zwangeren of andere kwetsbare groepen. Overstappen op flessenwater biedt geen garantie op lagere PFAS-concentraties en levert geen aantoonbare gezondheidswinst op. Ook huishoudelijke waterfilters zijn niet nodig: niet alle filters verwijderen PFAS en bij onvoldoende onderhoud kunnen bacteriën groeien. Mocht het advies van het RIVM of PWN veranderen dan communiceren we dat in afstemming met PWN en de GGD.

Vraag 3 Welke acties gaat u ondernemen om op regionaal niveau dit probleem aan te pakken?

Antwoord
De kwaliteit van het drinkwater en het beheer van de bronnen zijn geen gemeentelijke taken en PFAS is een landelijk en Europees vraagstuk. Het drinkwater voor Hoorn wordt gemaakt van water uit het IJsselmeer. PFAS komen via verschillende routes in het oppervlaktewater terecht, waaronder industriële lozingen, afvalwater, PFAS-houdende gewasbeschermingsmiddelen, neerslag en aanvoer via rivieren. Omdat PFAS zich via water, bodem en lucht verspreiden, is een nationale en Europese bronaanpak het meest effectief. Een eigen (regionale) aanpak door de gemeente Hoorn heeft daarom beperkt effect. Wij hebben op dit moment geen (regionale) acties gepland. Signalen over mogelijke lokale verontreiniging delen wij met de bevoegde instanties. We volgen de landelijke ontwikkelingen, waaronder het Europese verbod op PFAS waaraan het Rijk werkt, en de adviezen van het RIVM en PWN.

Vraag 4 Gaat u in overleg met PWN over dit onderzoek en hun reactie en maatregelen naar aanleiding daarvan?

Antwoord
Ja. Wij zijn hierover in contact met PWN. Deze beantwoording is in afstemming met PWN opgesteld. PWN heeft een Q&A over PFAS in drinkwater opgesteld (24 september 2026). Deze Q&A is als bijlage bij deze brief gevoegd. Daarin geeft PWN onder meer aan dat het drinkwater voldoet aan alle wettelijke eisen en welke zuiveringstechnieken worden ingezet. PWN meet PFAS in het drinkwater en publiceert de gegevens openbaar. Deze meetgegevens vormden de basis voor het onderzoek van Greenpeace; het onderzoek bevat voor PWN daarom geen nieuwe meetinformatie. PWN werkt continu aan verbetering en uitbreiding van de zuivering en blijft pleiten voor een stevige aanpak van PFAS-vervuiling bij de bron.

Vraag 5 Wilt u ons, de gemeenteraad, een terugkoppeling geven van uw gesprekken met het PWN en hun aanpak?

Antwoord
Ja. De Q&A van PWN is als bijlage bij deze brief gevoegd. Wij informeren de raad daarnaast over relevante ontwikkelingen in de monitoring, de zuivering en de landelijke en Europese bronaanpak. PWN kan hierover informatie geven via de bestaande contacten. Actuele gegevens over de samenstelling van het drinkwater blijven beschikbaar via de website van PWN en Het Waterlaboratorium. Ook deze beantwoording is in afstemming met PWN opgesteld.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Hoorn

de secretaris de burgemeester